

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 3. 7. 2024

Správne konanie: 0101/P/2024 (predchádzajúce č. 1022/SKO/2017) zo dňa 4. 7. 2017
Predmet: § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: Rozhlas a televízia Slovenska
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 26. 6. 2024

Prílohy: rozhodnutie č. RL/44/2017 zo dňa 6. 12. 2017
rozsudok sp. zn. BA-6S/49/2018 zo dňa 12. 3. 2024

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109, § 110 a § 236 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z., rozhodla, že správne konanie č. 0101/P/2024 (predchádzajúce č. 1022/SKO/2017) vo veci možného porušenia povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii“) vedené voči vysielateľovi Rozhlas a televízia Slovenska, podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vyhotoví písomné rozhodnutie o zastavení konania a doručí ho účastníkovi konania.

T: 3. 8. 2024

Z: ReO

* * *

Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“), ktorá bola zákonom č. 264/2022 Z. z. transformovaná na Radu pre mediálne služby, na svojom zasadnutí dňa 4. 7. 2017 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči účastníkovi konania Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona, vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 18. 4. 2017 o cca 14:00 hod. odvysielal na rozhlasovej programovej službe Rádio Patria program *Hangadó (Zvuk-art)*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

V rámci programu *Hangadó (Zvuk-art)* odvysielanom účastníkom konania dňa 18. 4. 2017 v čase o cca 14:00 hod. na rozhlasovej programovej službe Rádio Patria, v časti venovanej čítaniu prehľadu zahraničnej tlače, odznali v súvislosti s aktuálnou situáciou v Maďarsku, týkajúcou sa prijatia zákona o vysokých školách, informácie, a boli prezentované názory, ktoré mohli vyznievať kriticky vo vzťahu k predstaviteľom vtedajšej vlády v Maďarsku. Vzhľadom na to, že v programe neodznali iné názory, resp. postoje vo vzťahu k aktuálnej situácii v krajine, a to ani sprostredkovane, vzniklo dôvodné podozrenie z porušenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. - povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 21. 7. 2017, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 1022/SKO/2017. V zmysle § 11 ods. 12 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 410/2015 Z. z. o podrobnostiach výkonu správy registratúry orgánov verejnej moci a o tvorbe spisu došlo v roku 2024 k zmene čísla, pod ktorým bolo predmetné správne konanie vedené na č. 0101/P/2024.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 31. 8. 2017.

Podkladmi pre rozhodnutie Rady boli záznam vysielania programu *Hangadó (Zvuk-art)*, odvysielaný na programovej službe Rádio Patria dňa 18. 4. 2017 o cca 14:00 hod., prepis/popis skutkového stavu a vyjadrenie účastníka konania.

Rada po získaní všetkých podkladov pre rozhodnutie a oboznámení sa s nimi v danej veci vydala dňa 6. 12. 2017 rozhodnutie č. RL/44/2017, ktorého výrok znie nasledovne:

„Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) postupom podľa ustanovenia § 71 zákona č. 308/2000 Z. z. rozhodla, že účastník správneho konania č. 1022/SKO/2017 Rozhlas a televízia Slovenska, vysielateľ na základe zákona

porušil

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

tým,

že na rozhlasovej programovej službe Rádio Patria odvysielal dňa 18. 4. 2017 v čase o cca 16:25 hod. v rámci programového prúdu Hangadó (Zvuk-art) spravodajský blok čítanie prehľadu zahraničnej tlače, v ktorom odzneli v súvislosti s aktuálnou situáciou v Maďarsku, týkajúcou sa prijatia zákona o vysokých školách, informácie a boli prezentované názory vyznievajúce kriticky vo vzťahu k postupom súčasnej vlády V. Orbána v tejto veci, a to bez toho, aby účastník konania tieto dostatočným spôsobom vyvažoval, čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**“

Proti rozhodnutiu Rady č. RL/44/2017 podal účastník konania na Krajský súd v Bratislave **správnu žalobu**. V žalobe namietal nedostatočné, resp. žiadne zdôvodnenie klasifikácie predmetnej časti programu Hangadó (Zvuk-art) ako spravodajstva, nedostatočné, resp. žiadne zdôvodnenie posudzovania určitej časti programu Hangadó (Zvuk-art) ako samostatného programu z pohľadu zákona o vysielaní a retransmisii, ako aj to, že neexistoval ústavný dôvod na zásah do práva vysielateľa na slobodu prejavu a na uloženie sankcie za porušenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Správny súd v Bratislave (ktorý v zmysle zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov prevzal pôsobnosť a agendu Krajského súdu v Bratislave) vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. **BA-6S/49/2018 zo dňa 12. 3. 2024** (ďalej aj „zrušujúci rozsudok“), doručeným Rade dňa 10. 4. 2024, tak, že rozhodnutie Rady č. **RL/44/2017 zo dňa 6. 12. 2017 zrušil** a vec **vrátil** Rade na ďalšie konanie.

Správny súd v Bratislave po preskúmaní rozhodnutia Rady dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie Rady vychádzalo z **nesprávneho právneho posúdenia otázky porušenia povinnosti žalobcu zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov** odvysielaním posudzovaného bloku *Čítanie prehľadu zahraničnej tlače*. Preto bol daný dôvod na zrušenie rozhodnutia žalovanej Rady podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia.

V závere zrušujúceho rozsudku Správny súd v Bratislave uviedol:

„98. V ďalšom konaní bude žalovaná viazaná právnym názorom vysloveným v tomto rozsudku a s poukazom na jeho odôvodnenie bude jej úlohou opätovne posúdiť, či odvysielaním posudzovaného bloku žalobca porušil povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov.“

Zrušujúci rozsudok Správneho súdu v Bratislave sp. zn. BA-6S/49/2018 zo dňa 12. 3. 2024 nadobudol právoplatnosť dňa 11. 5. 2024.

Podľa § 135 ods. 2 druhej vety zákona č. 264/2022 Z. z. „Ak súd rozhodnutie regulátora zruší a vec vráti na nové konanie, regulátor rozhodne o sankcii najneskôr do troch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia správneho súdu.“

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorovaný program: Hangadó (Zvuk-art)

Dátum odvysielania programu: 18. 4. 2017

Čas odvysielania programu: cca 14:00 – 17:30 hod.

- Časový kód: cca 14:00 hod
- Oznámenie časového kódu – 14:00 hod.
- Začiatok programu *Hangadó (Zvuk-art)*
- Privítanie moderátorom, oboznámenie s obsahom programu
- Správy RTVS (podľa prieskumu Ernest&Young 4/5 podnikateľov na Slovensku si myslí, že na Slovensku je vysoká miera korupcie a protikorupčný boj je nedostačujúci; v Bratislave sa koná protikorupčný pochod v Bratislave; do konca apríla je potrebné zapísať všetky deti do školy, ktoré do 31. 8. 2017 dosiahnu 6 rok veku; 8. 6. sa vo V. Británii uskutočnia predčasné voľby; v Turecku sa konajú protesty proti prezidentovi Erdoganovi)
- Počasie
- Dopravný servis
- Oboznámenie s obsahom programu v rámci jednotlivých hodín
- Hudobná zložka
- Futbalová kronika - súhrn informácií zo sveta futbalu za uplynulý týždeň
- Hudobná zložka
- Futbalový vzorec – rozhovor s Károlyom T. Lakatom o futbalových predpovediach a etike vo futbale
- Hudobná zložka
- Oznam o vysielateľovi
- Oznámenie časového kódu – 15:00 hod.
- Uvedenie názvu programu *Hangadó (Zvuk-art)*
- Moderátor oboznámil s nasledujúcim obsahom vysielania programu
- Správy RTVS (v Bratislave sa koná protikorupčný pochod, podľa mienky 4/5 podnikateľov je na Slovensku vysoká miera korupcie, protikorupčný boj je nedostačujúci, vyplýva to z prieskumu, Ernest&Young, ktorý robil po celom svete, do konca apríla je potrebné zapísať všetky deti do školy, ktoré do 31.8.2017 doplnia 6 rok veku, 8. 6. sa o V. Británii uskutočnia predčasné voľby, podpredseda vlády Turecka ohlásil predĺženie výnimočného stavu v krajine)
- Počasie
- Dopravný servis
- Hudobná zložka
- Komentár k roky pretrvávajúcim nacionalistickým prejavom na futbalových zápasoch DAC kontra Slovan,
- Hudobná zložka
- Rozhovor s dvomi fanúšikmi DAC-u Attilom Szigitim a Zoltánom Horváthom k atmosfére na futbalových zápasoch v minulosti a súčasnosti, osobitne so zreteľom na dramatické udalosti na zápase v roku 2008, hostia sa zhodli na negatívnom vplyve politickej a etnickej antipatie na zápasy
- Hudobná zložka
- Oznam o vysielateľovi
- Oznámenie časového kódu – 16:00 hod.
- Uvedenie názvu programu *Hangadó (Zvuk-art)*

- Správy RTVS (v Bratislave sa koná protikorupčný pochod, podľa mienky 4/5 podnikateľov je na Slovensku vysoká miera korupcie, protikorupčný boj je nedostačujúci, vyplýva to z prieskumu, Ernest&Young, ktorý robil po celom svete, 8. 6. sa o V. Británii uskutočnia predčasné voľby, Európsky výbor vyzval Ankaru, aby prešetrila nezrovnalosti okolo referenda, sneženie skomplikovalo dopravnú situáciu v Nemecku, v Rakúskych Alpách hrozia lavíny)
- Počasie
- Dopravný servis
- Reklama
- Hudobná zložka
- Rozhovor s Tamásom Deákom, futbalovým fanúšikom Valencie, ktorý sa zúčastnil zápasu so Sevillou v Španielsku
- Hudobná zložka

25:10

Redaktor: „Most pedig a lapszemlénk következik, kedves halgatóink. És kezdeném talán azzal, hogy egy hete, április 10-én beszélgető estet tartottunk a CEU ügyről Komáromban a komáromi Szalonban, CEU ügyről és arról, merre tart Magyarország. Annak a beszélgető estnek a hangfelvételét aztán egy hete kedden a Pátria Rádió halgatói is halhatták. Fiala Butora János jogász és Széki János publicista volt a vendég. Az est moderátora pedig Finta Márk az Uj Szó ujságírója. Akkor is elmondtam házigazdaként, illetve szervezőként, el mondom most is, megszólítottunk olyan személyeket is, akikről tudni lehet, hogy általában a magyar kormányal megedező a véleményük, de ök különböző okok miatt aztán nem vállalták a nyilvános vitát ebben a kérdésben. S a rendezvényről, arról a komáromi Szalonról több tudósítás megjelent az itteni magyar sajtóban. A Felvidék pont ma portál például a beszámolóját manipulált nyitóképpel indította. A beszélgető esten készített fotót átalakították, és a helyszínt adó komáromi rév hátsó falára odamontíroztak egy Soros György fényképet, minthogyha ott lett volna valóságban is. De hát nyilván nem volt ott. És amint azt többször is hangsúlyoztam ott is és azóta is, hogy eredetileg vita estet terveztünk, beszélgető est lett belőle. Viszont hozzá lehetett szólni, lehetett kérdezni, ahogy a komáromi Szalonban mindig, mert ez volna a komáromi Szalon lényege, az, hogy közösen beszéljük meg viselt dolgainkat, hogy sajátítsunk, honosítsunk meg egy civilizált és intelligens vitakultúrát, ütköztessünk különböző nézeteket, és most is voltak kérdések, voltak hozzászólások a közönség soraiból. Nagy kár, hogy a Felvidék pont ma oldal tudósítójának, aki a beszámolója szerint, legalább is semmivel sem értett együtt az ott elhangzottakból, de hogy ott a helyszínen valami miatt mégsem szállt meg. Kár, mert hogyha véleményezte volna ott, akkor válaszokat is kapott volna, érdemi válaszokat a CEU-n oktató Bútor János jogásztól vagy Szék János publicistától, de, hát láthatóan nem volt igénye arra, hogy eszmét cseréljen, de ez még rendben is volna, viszont a manipulációs technikák és a képhamisítások mellett már nehéz elmenni szó nélkül. Kár, hogy valakik meg akarják honosítani itt is a permanens háborús ellenség gyártó lejárató narratívát, és fenn akarják tartani a Felvidéki magyarság megosztottságát. Enyit tehát annak a tudósításnak a margójára. És akkor jöjjön a lapszemlénk. Kezdeném a HVG hetilappal, amelynek a legfrissebb számában megjelent egy interjú a jobboldali konzervatív beállítottságú Jeszenszki Gézával, az Antal kormány egykori külügyminiszterével, az Orbán kormány Washingtoni és Norvégiai követével, aki az interjúban elmondta, hogy Soros György, aki ma az aktuális ellenség a magyar kormány körök számára a 80-as években a magyar értelmiséget támogatva elévülhetetlen érdemeket szerzett a rendszer váltás előkészítésében. És bár azt mondja Jeszenszki hogy tudták, vagy tisztában voltak azzal, hogy Soros nem őket, jobboldaliakat kedveli, és tudták azt is, hogy a Soros által alapított egyetem nem a konzervatív értékek othona lesz, de ök nem féltek az ellenvéleménytől, hiszen, mint mondja, ez volna a parlamentarizmus lényege, és ő most is azt gondolja, jobboldali és konzervatív emberként is, hogy már pedig a CEU-ra szükség van. És nem igaz, mondja Jeszenszki, hogy szabálytalanul működne ez az egyetem, és az sem igaz, hogy a CEU-n csak és kizárólag megveszekedett liberálisok tanulnak, hiszen ott végzett például a kormány szóvivője, Kovács Zoltán is. És ott tanult Csaba László, aki nemrég még Orbán gazdasági tanácsadója volt. Jeszenszki szerint ráadásul gazdaságilag is rossz döntés volna a CEU ellehetlenítése, hiszen az egyetem rengeteg külföldi halgatót, és külföldi oktatót hoz Magyarországra, kik Magyarországon költik el a jövedelmüket, az ösztöndíjjukat, illetve elviszik aztán Magyarország jó hírét a nagyvilágba. Eddig legalább is azt vitték. Jeszenszki szerint Orbán valószínűleg úgy érzi, hogy

az ő, jövőbeli ellenzékét képezik a CEU-n, és így érezheti Vladimir Putin is, hiszen nagyon sok orosz és más Szovjet utód államból származó diák tanul a CEU-n, akik aztán haza érve a Putin rendszer ellenfelei lehetnek. Tehát ez is lehet az egyik oka a CEU elleni kormányzati támadásnak. El lehet kergetni Magyarországról az egyetemet, mondja Jeszenszki, de naivitás azt gondolni, hogy az ott megjelenő gondolatoktól is el lehet zárni a magyar közvéleményt. Nevetséges azt gondolni, hogy ma, az internet korában ell lehet folytatni a szabad gondolatot Európa közepén, hogy el lehet zárni a világtól Magyarországot. Jeszenszki azzal folytatja az interjúban, hogy Orbán jelenlegi politikája függőségbe hozza az országot az Oroszoktól, mert hogy Paks 2 Orosz hitelből és Orosz technológiával épülne, Orosz hasadó anyaggal működne és a kiégett Paksi fűtőelemekről is a Oroszok gondoskodnának ráadásul drága is. Magyarország számára egyépként sem lehet példa egy sikertelen ország, mondja Jeszenszki. Egy olyan ország mint Oroszország, ahol elmaradott az infrastruktúra, szegények a polgárok, demográfiai katasztrófa fenyegeti és óriási a korupció. Az Atlanti politizálásnak egyszerűen nincs alternatívája. Sokan azt mondják, érvel Jeszenszki Géza, hogy ütköző zónában vagyunk, semlegesnek kell maradnunk. Csak hogy Dánia, Norvégia vagy Belgium második világháborús példája azt mutatja, hogy egy agreszív hatalom ellen semmit sem ér a semlegesség. „Én sajnálom a legjobban“, nyilatkozta Jeszenszki Géza, hogy az Orbán Washingtoni és Oszlói nagyköveteiből az Orbán kormány kritikusa lettem, de nem én változtam, hanem a kormány lett egyre kevésbé vállalható. A növekvő Orosz barátság és a sajtó szabadság elleni támadások hatására ma már úgy látom, veszélyben van a demokrácia, és a tüntetések azt mutatják, hogy az ország népe demokráciában és szabadságban szeretne élni. Úgy tűnik, zárja Jeszenszki Géza az interjút, hogy kezd kiszaladni az kormánytól a szellemi hátország, elég csak Sólyom László egykori államelnök, az Eötvös József csoport vagy a professzorok Battyányi körének a megnyilvánulásaira gondolni. És ez egyenlőre még nem látszik meg a FIDESZ támogatottságán, de a kormányzás minőségén igen. Nyilatkozta Jeszenszki Géza a HVG-nek.“

Redaktor: „A teraz nasleduje prehľad tlače, vážení poslucháči. A začal by som snáď tým, že sa pred týždňom, 10. apríla uskutočnil v Komárne, v komárňanskom Salóne, diskusný večer o CEU, ako aj o tom, kam smeruje Maďarsko. Zvukový záznam z tohto diskusného večera si mohli vypočuť poslucháči Rádia Pátria nasledujúci deň, v utorok, pred týždňom. Hostami boli právnik János Fiala Bútor a publicista János Széki. Moderátorom večera bol novinár Új Szó Márk Finta. Aj vtedy som ako hosťiteľ, teda organizátor povedal a poviem to aj teraz, oslovili sme aj také osobnosti, o ktorých je známe, že majú názor identický s maďarskou vládou, ale títo sa z rôznych dôvodov rozhodli nezúčastniť sa otvorenej diskusie o tejto otázke. O udalosti, o komárňanskom Salóne, sa objavilo viac správ v miestnych maďarských médiách. Napríklad príspevok na portáli Felvidék.ma otváral manipulovaný obrázok. Fotografiu vyhotovenú počas večera upravili a na zadnú stenu komárňanského brodu umiestnili fotografiu Györgya Sorosa, akoby tam bol aj v skutočnosti. Ale jednoznačne tam nebol. A to, čo som zdôrazňoval aj tam a aj odvtedy viackrát, zo začiatku sme plánovali diskusný večer, ale stal sa z neho rozhovorový večer. Ale bolo možné sa k tomu vyjadriť, bolo možné sa pýtať, tak ako je to v komárňanskom Salóne zvykom, lebo práve toto je podstatou komárňanského Salónu, spoločne sa rozprávať o problémoch, ktoré nás ťazia, aby sme tu udomácnili civilizovanú inteligentnú diskusnú kultúru, stavali pred seba rôzne názory. Aj teraz odzneli otázky, boli pripomienky z radov divákov. Je veľkou škodou, že spravodajca stránky Felvidék.ma, ktorý podľa svojho príspevku v podstate s ničím, čo odznelo, nesúhlasil, sa na mieste z nejakého dôvodu neozval. Škoda, lebo keby odznelé pripomienkoval, tak by dostal vecné odpovede od pedagógov CEU, od právnik Jánosa Bútoru a publicistu Jánosa Széka. Ale zjavne nebola požiadavka na to, aby si vymenil názory, ale to by ešte aj bolo v poriadku, avšak nie je možné už bez povšimnutia ponechať manipulatívne techniky a fotomontáže. Škoda, že aj tu sa niektorí snažia o udomácnenie permanentnej, bojovnej, nepriateľov vyrábajúcej diskreditujúcej narratívy a snažia sa o udržanie rozpoltenosti Maďarov Felvidéku. Toľko teda na margo tohto spravodajstva. A teraz nasleduje prehľad tlače. Začal by som týždenníkom HVG, v ktorého najnovšom vydaní sa objavil rozhovor s Gézom Jeszenszkim, niekdajším ministrom zahraničia Antalovej vlády, veľvyslancom Orbánovej vlády vo Washingtone a Nórsku, ktorý v rozhovore povedal, že György Soros, ktorý je aktuálnym nepriateľom maďarskej vlády, získal, podporujúc maďarskú inteligenciu v 80-tych rokoch, neoceniteľné zásluhy na príprave zmeny režimu v krajine. A aj keď, ako uvádza Jeszenszki, boli si vedomí toho, že Soros ich nemá rád, teda pravičiarov a vedeli aj to, že Sorosom založená univerzita nebude domovom konzervatívnych hodnôt, nebáli sa protikladných názorov. Veď,

ako povedal, toto je podstatou parlamentarizmu a on si aj teraz myslí ako pravičiar a konzervatívec, že CEU je potrebná. A nie je pravdou, hovorí Jeszenszki, že univerzita funguje bez pravidiel a pravdou nie je ani to, že na CEU sa učia výhradne liberáli. Veď štúdiá tam absolvoval aj hovorca vlády Zoltán Kovács. A učil sa tam aj László Csaba, ktorý bol ešte nedávno poradcom Orbána pre otázky hospodárstva. Podľa Jeszenszkiho by bolo znemožnenie CEU zlým rozhodnutím aj z hospodárskeho hľadiska, veď univerzita prináša množstvo študentov a pedagógov zo zahraničia, ktorí svoje príjmy, štipendiá utrácajú v Maďarsku a následne odnášajú dobrú povesť o Maďarsku do zahraničia. Doteraz to aspoň tak bolo. Podľa Jeszenszkiho zrejme Orbán cíti, že CEU predstavuje jeho budúceho nepriateľa a tak to môže cítiť aj Vladimir Putin, veď na CEU študuje množstvo študentov z Ruska a štátov bývalého Sovietskeho zväzu, ktorí sa po príchode domov môžu stať nepriateľmi Putinovho režimu. Teda aj toto môže byť jedným z dôvodov útokov vlády proti CEU. Je možné z Maďarska vyhnať CEU, hovorí Jeszenszki, ale je naivné si myslieť, že by bolo možné maďarskú verejnú mienku odstrihnúť od tam sa objavujúcich myšlienok. Je smiešne myslieť si, že dnes, v internetovej dobe, je možné v strede Európy udusiť slobodné myšlienky, že je možné odrezať Maďarsko od sveta. Jeszenszki pokračuje v rozhovore tým, že súčasná Orbánova politika privádza krajinu do závislosti od Ruska, lebo Paks 2 má byť stavané z ruského úveru a s ruskou technológiou, mal by fungovať so štiepnym materiálom z Ruska a o vyhorelý urán by sa malo postarať taktiež Rusko, čo je mimochodom drahé. Pre Maďarsko okrem toho nemôže byť vzorom neúspešná krajina, hovorí Jeszenszki. Taká krajina ako Rusko, kde je zaostalá infraštruktúra, občania sú chudobní, hrozí jej demografická katastrofa a miera korupcie je obrovská. Atlantická politika jednoducho nemá alternatívu. Mnohí hovoria, argumentuje Jeszenszki, že sme v nárazníkovej zóne a musíme byť nezávislí. Lenže príklad Dánska, Nórska alebo Belgicka z druhej svetovej vojny hovorí, že oproti agresívnej mocnosti žiadna nezávislosť nie je platná. Ja ľutujem najviac, hovorí Géza Jeszenszki, že som sa ako Orbánov veľvyslanec vo Washingtone a Osle stal kritikom Orbánovej vlády, ale nezmenil som sa ja, ale vláda sa stala čoraz viac neprijateľnou. Dnes už v súvislosti s narastajúcim ruským priateľstvom, ako aj v súvislosti s útokmi proti slobode tlače vidím veci tak, že demokracia je ohrozená a protesty ukazujú, že obyvatelia krajiny chcú žiť slobodne a v demokracii. Zdá sa, hovorí Géza Jeszenszki na záver svojho rozhovoru, že vláde uniká duchovná opora, veď si stačí pomyslieť na vyjadrenia niekdajšieho prezidenta László Sólyoma, na skupinu okolo Józsefa Eötvösa alebo okruh okolo profesora Battyányiho. Toto sa ešte síce neprejavuje na podpore FIDESZU, ale na kvalite ich vlády áno. Uviedol Géza Jeszenszki pre HVG.“

- Hudobná zložka

Redaktor: „Folytatjuk a lapszemlénket. Magyar Narancs hetilap legfrissebb számában egy nagy tematikus írás is van. Ez egyik azt veszi számügyre, hogy Orbán Viktor Magyarországa hogyan került egyre közelebb Vladimir Putinhoz. Ennek apropóján talán nem árt felidézni, hogy tíz évvel ezelőtt 2007-ben hogyan vélekedett Orbán Viktor az Oroszokról, és mit üzent akkor a magyar fiataloknak. Érdemes figyelmesen végighalgatni ezt a másfél percet.

Redaktor: „Pokračujeme v prehľade tlače. V najnovšom vydaní týždenníka Magyar narancs sa nachádza veľký tematický celok. Jeden z nich sa venuje otázke toho, ako sa Maďarsko V. Orbána dostalo čoraz bližšie k Vladimirovi Putinovi. Na margo toho by snád nezaškodilo pripomenúť si, ako sa v roku 2007 V. Orbán vyjadroval k Rusku a čo vtedy odkázal maďarskej mládeži. Bolo by dobré si pozorne vypočuť to, čo obsahuje tento jeden a pol minútový záznam.“

V. Orbán: „Mit tudunk mi üzeni innen a jövőnek ? A nálunk fiatalabbaknak ? Nos. Hát először is azt, hogy mi nem azért mutattunk ajtót bizonyos dolgoknak, hogy most meg vissza jöjjenek az ablakon. Tehát mi az ajtót a nyugatnak kinyitottuk, az Oroszoknak, a Szovjetúniónak a kommunizmusnak meg ajtót mutattunk. És azt üzenjük a jövőnek, hogy ne engedjék, hogy mindez vissza másson az ablakon. Azt üzenjük az utánnunk jövő generációnak, hogy ne engedjék, hogy abból a demokráciából amit a mi új, nyugat nemzedékünk kiküzdött magának, abból most egész egyszerűen demokracia nélkülít, töbpártrendszer csináljanak. Mert hogy Magyarországon ma ép a demokracia lényege a felelőség meg az elszámoltathatóság hiányzik, ami maradt, azok az intézmények, ezek a demokracia lényegét nélkülöző tobpártrendszer, és nem kellene hagynunk, kedves fiatalok, hogy ez így legyen. És hasonló képpen, nem kellene megengedni az utánnunk érkező fiataloknak, hogy, miután mi a Szovjet rendszer legvidámabb barakja sorsától megszabadultunk, most a Gazprom legvidámabb barakjával tegyék Magyarországot. Hogy igenis fontos üzenetek a jövő számára. Azt üzenjük innen, egyfajta új nyugat

nemzedékként a fiatalabaknak, hogy igen továbbra is tartsanak ki a nyugatos Magyarország mellett, ne engedjék, hogy erről a útról Magyarországot letérítsék, szeressék, hogy Magyarország egy nyugatos ország, ami azt jelenti, hogy hiszünk az emberi akarat szabadságában és hiszünk az egymásért vállalt kölcsönös felelőségben, ami elválaszthatatlan része a nyugati kultúrájának. Lehet, hogy az olaj keletről jön, de a szabadság mindig nyugatról érkezik. A demokráciát pedig nem lehet fölülről irányítani, csak az emberek szívéből nőhet ki és rendezheti be az élhető Magyar életet. Boldog születésnapot FIDESZ. Köszönöm, hogy itt lehettem.“

V. Orbán (zvukový záznam vyjadrenia politika): „Čo vieme odkázať budúcnosti? Mladším od nás? Takže. Tak v prvom rade to, že sme neukázali dvere istým veciam preto, aby sa teraz vrátili oknom. Takže my sme otvorili dvere západu a Rusku, Sovietskemu zväzu a komunizmu sme dvere ukázali. A budúcnosti odkazujeme, aby nedovolili, aby sa to všetko zase vrátilo cez okno. Po nás prichádzajúcej generácii odkazujeme, aby nedovolila, aby z tej demokracie, ktorú si náš nový, západný národ vybojoval, aby nevytvorili niečo bez demokracie, ale aby vyvorili viacstranný systém. Lebo v Maďarsku dnes chýba podstata demokracie, zodpovednosť, čo zostalo, to sú inštitúcie, viacstranný systém, ktorý je podstatou demokracie a nemali by sme dovoliť, milá mládež, aby po tom, čo sme sa oslobodili z jarma najvernejšieho priateľa Sovietskeho zväzu, aby urobili z Maďarska najvernejšieho priateľa Gazpromu. Áno, je to veľmi dôležitý odkaz budúcnosti. Odkazujeme, ako nový západný národ mladšej generácii, aby naďalej zotrvala pri Maďarsku západnejšieho charakteru, ale aby nedovolili, aby Maďarsko z tejto cesty zišlo, aby mali radi to, že Maďarsko je západnou krajinou, čo znamená, že veríme v slobodnú voľu ľudí a že veríme v spoločnú zodpovednosť, čo je neoddeliteľnou súčasťou západnej kultúry. Je možné, že ropa prichádza z východu, ale sloboda vždy prichádza zo západu. A demokraciu nie je možné riadiť zhora, môže vyrásť len zo srdca ľudí a môže zariadiť žiteľný život v Maďarsku. Šťastné narodeniny FIDESZ. Ďakujem, že som tu mohol byť.“

Redaktor: „Ez 2007-ben hangzott ell „Az ajtót a nyugatnak kinyitottuk, az Oroszoknak és a kommunizmusnak bezártuk. Tartsunk ki a nyugatos Magyarország mellett, mert lehet, hogy az olaj keletről jön, de a szabadság mindig nyugatról érkezik.“ Orbán Viktor minden szavával egytértek, amit akkor elmondott. Kár, hogy azóta irányt váltott a FIDESZ és most közelebb van Moszkvához mint Brüsszelhez. A magyar ellenállás készített egy összeállítást arról is, hogy a FIDESZ politikusai közül kik és mit köszönhettek Soros Györgynek. Hányan részesültek különböző Soros támogatásokban annak idején. Daics Tamástól kezdve Németh Zsolt és Kövér Lászlón át maga Orbán Viktorig. Daics Tamás például 2700 dolláros ösztöni kiegészítést kapott, hogy külföldön tanulhasson, Kövér László egyetemi kutatásait szintén a Soros alapítvány finanszírozta, Németh Zsolt jelenlegi külügyi államtitkárt 1987 től 1988-ig a Soros alapítvány jóvoltából tanulhatott Oxfordban, Szájer József 10 hónapos ösztöndíjat kapott Sorostól, de többször kapott jelentős támogatást Schmidt Mária a Terorháza jelenlegi igazgatónöje is, aki most a Soros egyetem egyik legfőbb ellenzője, és aki megírta a napokban, hogy a CEU szerinte nem más mint Soros utánpótlás képző bázisa, pedig a saját fia is ott tanult. És idéznék egy FIDESZ közleményt 1992-ből. Halgassák csak? Megdöbbenéssel figyeljük Soros alapítványt és Soros György személyét az uttóbi időben ért nemtelen támadásokat. Látva a felső oktatás szorult helyzetét, úgy gondoljuk, hogy az újabb nemzedékeknek is szükségük lesz arra az önzetlen támogatásra, amelyet a Soros alapítvány remélhetőleg a jövőben is nyújtani fog. Tiltakozunk az alapítvány politikai határozatok bevonása ellen.“ Így szólt a FIDESZ közleménye 1992-ben. A konzervatív jobboldali Hetiválasz hetilap vezércikkében Borókai Gábor főszerkesztő ír arról, hogy a CEU-t ellehetetlenítő eljárás minden részletében a Tanú című film Magyarországra emlékeztet benünket, csak épp nincs kedvünk nevetni, mert érezzük, hogy ezek az események még nem értek véget, és hogy a történetek bármikor és bármelyikunkel előfordulhatnak újra. A Sólyom László volt köztársasági elnök szerint egyértelműen alkotmányellenes a CEU törvény és ugyancsak a magyar sajtóban jelent meg az is, hogy a szabadság kultúrája elleni aljas támadásnak nevezte a CEU törvényt Mario Vargas Llosa a perui Nóbeldíjas író, akinek a Látvány civilizáció című esszé kötetére egyébként előszeretettel hivatkoztak a kormánypártú publicisták is, de hát feltehetően csak mostanáig. Mario Varga Llosa ugyanis a Nóbeldíjas író a CEU-hoz eljuttatott levelében azt írja, hogy teljes mellszivességgel támogatja a budapesti egyetemet, és a íróknak, értelmiségieknek és kutatóknak, akik hisznek a szabadságban, meg kell mozdulniuk, hogy elkerüljék ezt az inkvizíciót idéző akciót, írja még. Orbán Viktor vasárnapi rádió interjújában azt mondta, hogy számára érthetetlen, hogy a magyar akadémikusok, tudósok és

egyetemi profeszori kiálnak amellet, hogy Soros György megtarthassa privilégiumait. Orbánnak ennek a szavaira jogi felső oktatási egyik legtekintélyesebb tanára, doktor Király Miklós egyetemi tanár, az ELTE jogi kar tanszék vezetője válaszolt nyilvános facebook bejegyzésben. Király professzor, aki nemrég még, egyépként, Orbán rendíthetetlen hívének számított, többször fel tűnt a miniszterelnök éértékelőin az elsősorokban, illetve korábban Mádl Ferenc köztársasági elnök tanácsadója volt, így válaszolt Orbán Viktornek. „Mindennekeelőtt szeretném hangsúlyozni, hogy professzor társaimal nem Soros György privilégiumaiért állunk ki, hanem a Central European University égisze alatt folytatott oktatás, kutatás értékeinek megörzése, és az ottani oktatók és halgatók érdekei mellet. Király Miklós professzor nehezményezi, hogy a CEU ellehetetlenítő törvényt gyorsított eljárásban egy hét alatt fogadta el az országgyűlés, és a kormányt nem érdekelte a felsőoktatás és a tudományak a véleménye. „Miniszter elnök úr“, írja Király Miklós professzor, „hol van itt a 2014-es választás győzelmet ünneplő beszédében emlegetett alázat?“ Ezt a kérdést tette fel a levelében a konzervatív jogász. Felhívva a miniszterelnök figyelmét, hogy a törvény módosítás miatt lényegében az egész hazai egyetemi szféra érzi veszélyeztetve magát. Doktor Király Miklós szerint a felső oktatásban dolgozók számára azt üzeni a törvény, hogy a politika számára semmi sem fontos, nincsenek korlátok, nincsenek szabályok, akadályok, és hogy az oktatás minősége nem számít. A döntéshozók nem halgattak semmire, semilyen józan szakmai hangra, ezért elveszett a jogbiztonság és az előreláthatóság. „Hát ezért tiltakozunk!“, írta még hozzátéve, hogy nem a CEU-t kellene ellehetetleníteni, hanem néhány másik magyarországi egyetemet felemelni a CEU szintjére. A magyar felső oktatás látványos hanyatlása miatt a tehetséges magyar diákok mind külföldi egyetemekre mennek és csak nagyon kis hányaduk tér vissza hazájába, pedig itthon is maradhatnának, és most még meg lehetne állítani az elvándorlásukat, például a CEU megtartásával. Sajnálom ha mindezt még senki nem mondta el önnek. Kérem, hogyha alkalma lesz elolvasni ezeket a sorokat, fontolja meg azeket az érveket és tegyen kísérletet eddigi politikájának merlegelésére és megváltoztatására, hiszen Husvétii ünnep a lelkiismeret vizsgálata ideje is. Áljon ön elöt Deák Ferenc intése „Kockáztathatunk mindent a hazáért, de a hazát kockáztatni semmiért nem szabad. Üdvözlettel doktor Király Miklós, egyetemi tanár, Mádl Ferenc köztársasági elnök volt tanácsadója.“

Redaktor: „V roku 2007 odznelo „Dvere západu sme otvorili a Rusom a komunizmu sme zatvorili. Zotrvajme pri Maďarsku západného charakteru, lebo je možné, že ropa prichádza z východu, ale sloboda vždy prichádza zo západu.“ Súhlasím s každým slovom Viktora Orbána, ktoré vtedy vyslovil. Škoda, že FIDESZ odvtedy zmenil smer a dnes má bližšie k Moskve ako k Bruselu. Maďarská opozícia vytvorila sumár toho, kto z politikov FIDESZU a za čo môže byť vďačný Györgyovi Sorosovi. Kolki získali rôznu podporu zo Sorosovej nadácie v tom čase. Počnúc od Tamása Daicsa cez Zsolta Németha a László Kövéra až po samotného Viktora Orbána. Tamás Daics napríklad získal štípendium 2700 dolárov, aby mohol študovať v zahraničí, univerzitné výskumy László Köveréra taktiež financovala nadácia Sorosa, súčasný štátny tajomník ministerstva zahraničia Zsolt Németh mohol medzi rokmi 1987-1988 študovať na Oxforde vďaka Sorosovej nadácii, József Szájer získal od Sorosa 10-mesačné štípendium, ale viackrát získala podstatnú podporu Mária Schmidt, súčasná riaditeľka Terorházy, ktorá je v súčasnosti jednou z najväčších odporkyň Sorosovej univerzity a ktorá v posledných dňoch napísala, že podľa jej mienky je CEU len bázou na tvorbu Sorosových nasledovníkov, pritom tam študoval aj jej syn. Spomenul by som ešte jedno vyjadrenie FIDESZU z roku 1992. V titulnom článku konzervatívneho pravicového týždenníka Hetiválasz šéfredaktor Gábor Borókai píše o tom, že každý detail vo filme Svedok pripomína Maďarsko svojím procesom znemožnenia CEU, len nemáme chuť sa smiať, lebo cítime, že tieto udalosti ešte neskončili a že udalosti sa môžu s každým z nás a kedykoľvek zopakovať. Podľa bývalého prezidenta László Sólyoma je zákon o CEU jednoznačne protiústavný a taktiež v maďarskej tlači sa objavilo aj to, že Nobelovou cenou ocenený peruánsky literát Mario Vargas Llosa označil zákon o CEU za útok proti kultúre slobody, pričom práve na jeho esej o imaginárnej civilizácii sa s obľubou obracali aj provládni publicisti, ale zrejme len doteraz. Nobelovou cenou ocenený literát Mario Vargas Llosa totiž vo svojom liste, doručenom CEU píše, že z plného srdca podporuje budapešťiansku univerzitu a spisovateľom, inteligencii, vedcom, ktorí veria v slobodu, odkazuje, že sa musia pohnúť, aby sa vyhli tejto inkvizícii pripomínajúcej akcii, píše ďalej. Viktor Orbán v nedeľnom rozhovore pre rádio (pozn. pre domáce maďarské rádio) uviedol, že je pre neho nepochopiteľné, že maďarskí akademici, vedci, univerzitní profesori sa zastávajú toho, aby si mohol György Soros ponechať svoje privilégia. Na tieto slová Viktora

Orbána reagoval na svojom verejnom facebookovom profile jeden z najvýznamnejších vysokoškolských pedagógov v oblasti práva, univerzitný profesor Miklós Király, vedúci právnickej katedry na ELTE. Profesor Király, ktorý mimochodom ešte donedávna patrila medzi verných zástancov Orbána a viackrát sa objavil v prvých radoch na koncoročných vyhodnoteniach predsedu vlády a v minulosti pôsobil ako radca bývalého prezidenta Ferenca Mádl, takto odpovedal Viktorovi Orbánovi. „V prvom rade chcem zdôrazniť, že spolu so svojimi kolegami profesormi sa nestaviame za privilégia Györgya Sorosa, ale staviame sa za zachovanie hodnôt výuky a vedy na Central European University, ako aj za záujmy tamajších pedagógov a študentov. Profesor Miklós Király si ťažká na to, že zákon degradujúci CEU prijal parlament v skrátanom legislatívnom konaní v priebehu jedného týždňa a vládu nezaujímala názor vysokých škôl a vedy. „Pán predseda vlády“, píše profesor Miklós Király „kde sa nachádza pokora, ktorú ste spomínali vo svojom prejave oslavujúcom volebné víťazstvo v roku 2014?“ Túto otázku položil vo svojom liste konzervatívny právnik. Upriamil pozornosť predsedu vlády na to, že modifikácia zákona vo svojej podstate vyvolala obavy v celej domácej univerzitnej sfére a cíti sa byť ohrozená. Podľa doktora Miklósa Károly zákon odkazuje vysokoškolským pedagógom to, že pre politiku nie je nič dôležité, neexistujú hranice, neexistujú pravidlá, prekážky a kvalita vzdelávania nie je podstatná. Zákonodarcovia nikoho a nič nepočúvajú, nepočujú žiadny odborný hlas, preto sa stratila právna istota a progres. „Tak preto protestujeme!“ napísal a dodal, že nie CEU by malo byť znemožnená, ale niekoľko ďalších maďarských univerzít by malo byť pozdvihnutých na úroveň CEU. Z dôvodu zjavného úpadku maďarského vysokoškolského vzdelávania všetci schopní študenti odchádzajú na zahraničné univerzity a len veľmi malé percento z nich sa vracia nazad domov, pritom by mohli zostať aj doma. Teraz by ich odchod ešte bolo možné zastaviť, napríklad zachovaním CEU. Je mi ľúto, ak vám to zatiaľ nikto ešte nepovedal. Prosím vás, ak budete mať príležitosť prečítať si tieto slová, zamyslite sa nad nimi a pokúste sa zväziť a zmeniť svoju doterajšiu politiku, veď sviatok Veľkej noci je aj o preverení svedomia. Nech máte na pamäti odkaz Ferenca Deáka „Kvôli vlasti môžeme riskovať všetko, ale vlast' nemôžeme riskovať. S pozdravom doktor Miklós Király, univerzitný profesor, bývalý poradca prezidenta Ferenca Mádl.“

- Hudobná zložka

Redaktor: „Bayer Zsolt a FIDESZ ötös számú párt tag könyvének a tulajdonosa és ismert publicista üldöztetés helyezett kilátásba a szabad ország, szabad egyetem, szabad gondolat tüntető fiatal emberek szemben, amikor blogjában azt írta „Mi is az utcára fogunk vonulni mind annak a védelmében, ami nekünk fontos és szent és dühösekké leszünk. Még egy darabig öröngyehettek az utcánkon, megpróbálhatjátok feladni a parlamentet, minisztériumokat, a FIDESZ székházat, a köztársasági elnök hivatalát, neki mehettek a rendöröknek, meg támadhatjátok az újságírókat, még egy darabig. Aztán majd nem. Aztán majd megtapasztaljátok, milyen érzés üldözöttnek, és milyen fenyegetettnek lenni. Mondom, már mi is nagyon dühösekké vagyunk. Világos?“ Mindezt az a Bayer Zsolt írta, aki hasonló stílusú újságírói munkásságáért Lovag keresztet kapott. Bayer szavaira egyépként az LMP reagált. Közösség elleni uszítás miatt feljelentik a Bayer Zsoltot. Közben teljes fordulat számon zakatol a kormány párti média is amely manipulatív felvételeket közöl a tüntetésekről és megpróbálják lejárató kampányokkal hitelteleníteni a tüntetések hangadóit, akiket a videó felvételek tanúságas szerint civil ruhás rendörök követnek a tüntetések után. Orbán Viktor, hogy visszatérjek a vasárnapi interjújára, Orbán Viktor az említett vasárnapi rádió interjújában arról is beszélt, hogy sok békés és redék keresztény embernek is viszket a tenyere a tüntetésektől. Erre reagált Pósvai Gábor a Decathlon üzletlanc magyarországi ügyvezetője, amikor azt írta „Viszket a tenyered? Mosd meg és nyújs oda a fele barátodnak ha már Husvét van.“ És így folytatódik a nyilvános válasz. Abba most ne menyünk bele, hogy én most keresztény emberként akár ezt ki is kérhetném magamnak és számon kérhetném rajta a tíz parancsolat különböző pontjait, különös tekintettel a hetedik, nyolcadik, kilencedik és tizedik pontra, de a legfőbb vajom az, hogy aljasul megint előjön a uszítás, a magyar emberek tudatos szembenfordítása“, írja Pósvai a facebookon. Azt mondja, mindig is jobbra szavazott és egyáltalán nem fél, hogy ilyeneket oszt meg egy cégvezetője ként. Idézem „Azért még lehet más is normális, hogy nem ugyanazt gondolja amit én. Azért még dolgozhatunk együtt sikeresen, mert pont a sokszínűség a sok különböző vélemény viszi előre a világot. Jobb helyeken.“ Pósvai szerint a kormányzati uszításnak drámai következménye van Magyarországon. Idézem „csak egy vélemény lehet helyes, csak nekünk lehet igazunk, mindig háborúzni kell. Elmúlt nyolc év, magán nyugdíj pénztárak, Gyurcsányi, Bajnai,

kizsákmányoló multik, migránsok, EÚ, Simicska, Brüssel, Soros. Álítsunk meg mindenkit, mindenki ellenünk van, mindig más a hibás, és közben embereket, barátokat, családokat fordítanak egymás ellen. A demagóg, sokszor alaptalan és értelmetlen érvrendszerükkel. Magyarországon mindig is hiányzott a normális vitakultúra, írja, de az elmúlt hét év még a csíráját is megszüntette. Elkezdte teljesen elbutítani az embereket, mert vitázni veszélyes, ahhoz kellenének kellő alátámasztott érvek is és ahhoz tisztelni kellene a másikat és hát az politikailag nem olyan kifizetődő. Mért nem lehet normálisan leülni egymással. De ha erősödik egy ellenvélemény, mint a net-adó, vasárnapi zárvatartás, vagy az olimpia ügyében, akkor azt gyorsan le veszi a kormány a napi rendről, pedig ezekből több olyan téma is volt, amiről lett volna értelme vitatkozni, átbeszélni ezeket. Ugyanaz igaz a migráns helyzetre is, mert hogy valódi a probléma, de nem normálisan beszélünk róla, hanem háborús, rövid távú politikai érdekeket szolgáló kontextusba helyezve. Pósvai szerint a magyarországi rendszer most úgy néz ki, hogy tüntetni csak akkor lehet, ha azt a béke mellet csinálja, újságot csak akkor lehet csinálni, ha azt írja amit mi akarunk, az a jó keresztény aki ránk szavaz, az iskola legyen egyféle, ne gondolkodjon senki, a mult az akkor jó ha munka helyet teremt de majd mi megmondjuk hogyan tegye. A szerencse játék csak akkor veszélyes ha nem mi szedjük belőle a hasznot, és így tovább. Azt írja „ell kellene kezdeni építeni valahol a normális társadalmat együtt és utóbbi nem egy politikai párt neve nem egy mondatban hanem utalás arra hogy szétszakadva, egymásra fujva, egymást hergelve ez nem fog menni és sőt társadalmi katasztrófához vezet majd.“ Na de hogy valami vidámabban zárjam ezt a lapszemlét mert hogy politikai humor az nem csak Hoffi idejében létezett Magyarországon de ma is létezik. Néhány nap alatt több min 680 ezren nézték meg a youtube video megosztó portálon Bődöcs Tibor humorista paródiáját a Orbán kormánynak Soros elleni küzdelméről. Következzék tehát az Orbán paródia két perce amely a magyar internet slágere lett az utóbbi napokban.“

Redaktor: „Zsolt Bayer, vlastník členej knihy FIDESZU č. 5, známý publicista, hovorí o prenasledovaní mladých ľudí hovoriacich o slobodnej zemi, slobodnej univerzite, slobodných myšlienkach, keď vo svojom blogu uviedol: „Aj my vstúpime do ulíc v záujme ochrany toho, čo je dôležité a sväté pre nás a budeme nahnevaní. Ešte chvíľu môžete šaliť na uliciach, môžete sa pokúsiť prevrátiť parlament, ministerstvá, sídlo FIDESZU, prezidentský úrad, môžete ísť proti policajtom, môžete útočiť na novinárov, ešte chvíľu. Potom už nie. Potom pocítite, aký je to pocit byť prenasledovaný a aký je to pocit byť ohrozený. Hovorím, aj my sme už veľmi nahnevaní. Je to jasné?“Všetko to napísal ten Zsolt Bayer, ktorý za novinársku prácu podobného charakteru získal Rytiersky kríž. Na slová Bayera mimochodom reagovalo LMP. Kvôli verejnému podnecovaniu k nenávisti podajú na Zsolta Bayera trestné oznámenie. Popri tom na plné obrátky pracujú aj provládne médiá, ktoré zverejnili manipulatívne videá o protestoch a osočujúcimi kampaňami sa snažia zdiskreditovať tých, ktorí sa najviac ozyvajú na protestoch, ktorých podľa svedectva videozáznamov po protestoch sledujú policajti v civile. Viktor Orbán, aby som sa vrátil k jeho nedel'nému rozhovoru, Viktor Orbán v nedel'nom rádiu hovoril aj o tom, že mnohých mierumylovných pravých kresťanov už taktiež svrbí ruka kvôli protestom. Na to reagoval Gábor Pósvai, riaditeľ maďarského zastúpenia obchodnej siete Decathlon, keď napísal: „Svrbí ťa ruka? Umy si ju a natiahni k svojmu druhovi, keďže je Veľká noc.“ V oficiálnej odpovedi pokračuje nasledovne: „Teraz sa nezamerajme na to, že by som si ja, ako kresťan mohol takéto slová vyprosiť s ohľadom na desať božích prikázaní, s osobitým ohľadom na body sedem, osem, deväť a desať, ale podstatné je snád' to, že sa opäť podlo vracia poburovanie, vedomé stávanie Maďarov proti sebe“, píše Pósvai na facebooku. Hovorí, že vždy volil to lepšie a vôbec sa nebojí, že také niečo píše ako riaditeľ spoločnosti. Citujem: „Ešte môže byť človek normálny, aj keď si myslí niečo iné ako ja. Môžeme spolu pracovať úspešne, lebo práve rôznofarebnosť, mnoho odlišných názorov posúva tento svet dopredu. Na iných, lepších miestach.“ Podľa Pósvaiho má poburovanie zo strany vlády dramatické následky v Maďarsku. Citujem „Len jeden názor môže byť správny, len my môžeme mať pravdu, vždy musíme bojovať. Prešlo osem rokov, súkromné dôchodkové spoločnosti, Gyurcsányi, Bajnai, vykorisťujúce lízingovky, migranti, EÚ, Simicska, Brusel, Soros. Zastavme všetkých, všetci sú proti nám, vždy je niekto iný na vine a pritom staviame proti sebe ľudí, priateľov, rodiny. S demagogickým systémom hodnôt, ktoré nemajú často základ ani zmysel. V Maďarsku vždy chýbala normálna kultúra diskusií, píše, ale za posledných sedem rokov sa zničili aj jej zárodky. Začali úplne ohlupovať ľudí, lebo diskutovať je nebezpečné, boli by k tomu potrebné adekvátne, podložené argumenty a zároveň by bolo potrebné ctiť si toho druhého a to sa z politického hľadiska neoplatí. Prečo nie je možné normálne si spolu sadnúť. Ale keď zosilnie

protichodný názor, ako napríklad internetové prevádzky, zavretie obchodov v nedeľu alebo v prípade olympiády, tak to vláda rýchlo stiahne z programu rokovania, pritom z týchto bolo viac takých tém, o ktorých by malo význam diskutovať, porozprávať sa o nich. To isté platí aj v prípade otázky migrácie, lebo problém je skutočný, ale nerozprávame sa o ňom normálne, ale bojovne, tak, že ich kladieme do kontextu politických záujmov, ktoré sú krátkozrakým riešením. Podľa Pósvaiho systém v Maďarsku dnes vyzerá tak, že protestovať možno len vtedy, ak sa to robí popri mieri, písať noviny je možné len vtedy, ak budú písať to, čo chceme my a dobrým kresťanom je ten, kto hlasuje za nás, nech školy sú rovnaké, nech nikto nerozmýšľa, lízing je len vtedy dobrý, ak vytvára pracovné miesta, ale my povieme, ako to má urobiť. Hazardné hry sú nebezpečné len vtedy, ak z nich neprofitujeme my a tak ďalej. Píše „už by bolo na čase stavať spolu normálnu spoločnosť, ale nie podľa mena jednej strany a súčasne s odkazom na to, že rozdelenie, osočovaním a diskreditovaním sa to jednoducho nedá, naopak vedie to k spoločenskej katastrofe.“ Ale aby som prehľad tlače uzavrel niečím veselším, lebo politický humor v Maďarsku neexistoval len za Hoffiho (G. Hoffi – maďarský humorista, populárny hlavne v 80-tych rokoch – pozn.), ale existuje aj dnes. Za pár dní si na portáli youtube pozrelo viac ako 680 tisíc divákov paródiu humoristu Tibora Bődöcsa o boji vlády Orbána proti Sorosovi. Nasledujú dve minúty Orbánovej paródie, ktorá sa stala hitom maďarského internetu v posledných dňoch.“

Bödöcs Tibor: „Tisztelt hölgyeim és uraim, kedves barátaim. A külföld zsoldjában álló Soros György segge partján táborozó egytem kiebrudalásával a munkát még korán sem fejeztük be. Ideje hát feltennünk egymásnak a kérdést. Iskoláinkban mért is tanítunk külföldi írókat, más színű emberek által lakott távoli országok földrajzát. Hazánkban nemes honos állatok kialakulását, mire jó ez? Kinek jó ez? Tudjuk jól. Szagáról ismerzik meg, szagáról ismerzik meg a trágya. Világossá kell tennünk a világ árnyékú Soros kormánynak. Nem nézünk Bruce Willist még Dörner György nem léphet fel a Broadwayin. Ne jöjjön a Metalica ha nem megy az Ossián. Hívjon Trump uram, de haggyon üzenetett, mert idegen számot nem veszek fel. Nos, ahogy az egyszerű kettős állampolgár székely uram bátyám mondta, ha töcskölhettek, minék franciázní. Hagy legyünk végre saját gyarmatunk, gyarmatánk gyarmata. Magyar ütőerre, magyar vámpírt. Tisztelt hölgyeim és uraim, kedves barátaim, Dalma asszony, Lörincziek, kicsi a bors, de piros a paprika.“

Bödöcs Tibor: (humorista imituje hlas a prejav premiéra): „Vážené dámy a páni, milí priatelia. Vypšikaním univerzity sídliacej na vrchole zadku Györga Sorosa, žoldniera zahraničia, sme ešte ani zďaleka našu prácu neskončili. Je na čase, aby sme si položili otázku. Prečo máme na našich školách učiť zahraničných spisovateľov, zemepis vzdialených krajín, kde žijú ľudia inej farby pleti? Genézu vývoja domestikovaných zvieracích druhov žijúcich v našej krajine. Načo je to dobré? Pre koho to je dobré? Dobré vieme. Podľa vône, podľa vône poznáme hnoj. Musíme to ozrejmiť aj Sorosovej vláde, tieniacej svet. Nebudeme pozeráť Brucea Willisa, kým nebude môcť György Dörner vystúpiť na Broadway. Nech k nám nechodí Metalica, keď nechcú Ossian. Nech si volá Trump, ale nech nechá odkaz na odkazovači, lebo ja hovory od neznámych čísiel neprijímam. Nuž, ako povedal môj jednoduchý sekulský brat s dvojitém občianstvom, ak môžem podpichovať načo glamourovať. Nech budeme konečne kolonizovanou kolóniou našej kolónie. Na maďarskú žilu maďarského vampíra. Vážené dámy a páni, milý priatelia, pani Dalma, Lörinczovci, korenie je malé, ale paprika je červená.“

Redaktor: „Magyar ütőerre, magyar vámpírt, és hagy legyünk saját gyarmatunk gyarmatának a gyarmata.“ Ez volt tehát Bödöcs Tibor humorista Orbán paródiája. A zene utánn már az öt órai hírek következnek majd.“

Redaktor: „Na maďarskú žilu maďarského vampíra a nech sme teda kolonizovanou kolóniou našej kolónie.“ To bol teda humorista Tibor Bödöcs a jeho Orbánova paródia. Po hudobnej zložke nasledujú správy o piatej.“

- Hudobná zložka
- Oznámenie o vysielateľovi
- Oznámenie časového kódu – 17:00 hod.
- Uvedenie názvu programu *Hangadó (Zvuk-art)*
- Správy RTVS (Medzinárodná tlačová organizácia označila výroky R. Fica na margo médií za neadekvátne; v Bratislave sa dnes polícia pripravuje na protikorupčný pochod; do konca apríla je potrebné zapísať do školy všetky deti, ktoré do 31. 8. 2017 dosiahnu 6 rokov; 8. 6.

2017 sa vo V. Británii uskutočnia predčasné parlamentné voľby; Ankara musí podľa Európskeho výboru vysvetliť právne nezrovnalosti v súvislosti s uplynulým referendum)

- Počasie
- Dopravný servis
- Hudobná zložka
- Rozhovor s Jánosom Kellem, futbalovým kritikom o tipoch na nadchádzajúcich jedenást futbalových zápasov
- Hudobná zložka
- Prehľad vydania denníka Új Szó v nasledujúci deň (v denníku budú nasledovné články: rozhovor s predsedom SaS; informácie o protikorupčnom pochode v Bratislave; tematická príloha o stave v regiónoch; ďalšie správy, zaujímavosti, program TV, článok o pripravovanom Medzinárodnom knižničnom festivale v Budapešti, rozhovor s volejbalistkou Anett Emmou Hudákovou)
- Ukončenie programu moderátorom
- Hudobná zložka
- Oznam o vysielateľovi
- Kronika o 17:30

17:31:34 – koniec záznamu.

* * *

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii „Vysielateľ je povinný zabezpečiť **objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov**; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Podľa § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách „Konania vo veci dodržiavania právnych predpisov, ktoré sa začali pred 1. augustom 2022 a ktoré neboli právoplatne skončené, sa dokončia podľa právnych predpisov účinných k 31. júlu 2022.“

Podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov „Správny orgán konanie zastaví, ak odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu“.

* * *

Ako už bolo uvedené vyššie, rozhodnutím č. RL/44/2017 zo dňa 6. 12. 2017 Rada pre vysielanie a retransmisii rozhodla, že účastník konania na rozhlasovej programovej službe Rádio Patria odvysielal dňa 18. 4. 2017 v čase o cca 16:25 hod. v rámci programového prúdu Hangadó (Zvuk-art) spravodajský blok *Čítanie prehľadu zahraničnej tlače*, v ktorom odzneli informácie a názory vyznievajúce kriticky vo vzťahu k postupom súčasnej vlády V. Orbána v súvislosti s prijatím zákona o vysokých školách, ktorý sa negatívne dotkol aj Stredoeurópskej univerzity v Budapešti (CEU), a to bez toho, aby účastník konania tieto dostatočným spôsobom vyvažoval, **čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu** podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Rada vo svojom rozhodnutí č. RL/44/2017 zo dňa 6. 12. 2017 konkrétne uviedla:

„...čítanie prehľadu zahraničnej tlače informovalo o vnútropolitických udalostiach v Maďarsku v čase stúpajúceho počtu protestov vyvolaných prijatím novely zákona o vysokých školách. Ide teda o prehľad aktualít v rámci jedného týždňa. V rámci vysielania prezentoval redaktor názory a reakcie uvádzaných okrem iných jednotlivými médiami nasledovne:

(...)

- Týždenník **HVG**, ktorý sa zaoberá aktuálnymi celospoločenskými témami týždňa a je vydávaný v Maďarsku priniesol rozsiahly rozhovor s bývalým ministrom zahraničia a bývalým veľvyslancom Orbánovej vlády vo Washingtone a Osle, **Gézom Jeszenszki**. Redaktor sa podrobnejšie venoval tomuto rozhovoru a citoval viaceré vyjadrenia Jeszenszkiho, ktorý sa vyjadroval k dôležitosti a významu zachovania CEU, možným dôvodom V. Orbána k prijatiu zákona o vysokých školách, ako aj k možným dôvodom zmeny politickej orientácie V. Orbána na Rusko. V závere Jeszenszki vyjadril ľútosť nad tým, že sa ako Orbánov veľvyslanec stal kritikom jeho vlády. Podľa názoru Rady boli uvedené vyjadrenia a informácie v danom prípade náležite vyvážené, keď na jednej strane odznel názor bývalého predstaviteľa súčasnej vládnej strany s kritickým podtónom, avšak na strane druhej bol tento doplnený o úvahy týkajúce práve dôvodov tejto kritiky.

(...)

- Týždenník **Magyar Narancs**, ktorý je vydávaný v Maďarsku a prioritne sa zameriava na ľudské a menšinové práva mal informovať o približovaní sa Maďarska za vlády V. Orbána k Rusku, avšak bez bližšej konkretizácie. V tejto súvislosti bol potom účastníkom konania odvysielaný prejav V. Orbána z roku 2007 s odkazom mladšej generácii. Orbán ju vtedy vyzval k obrane hodnôt demokracie tým, že nedovolia opäť otvoriť tie dvere Sovietskemu zväzu a komunizmu, ktoré krajina už raz zavrela s tým, že „ropa možno prichádza z východu, ale sloboda vždy prichádza zo západu.“ Vzhľadom na obsah predmetných informácií možno tieto podľa názoru Rady izolovane považovať za informácie neutrálneho charakteru. Na tieto informácie však v tejto časti nadviazal samotný redaktor, ktorý otvorene prejavil ľútosť nad dianím v krajine, keď uviedol, cit.: „Súhlasím s každým slovom Viktora Orbána, ktoré vtedy vyslovil. Škoda, že FIDESZ odvtedy zmenil smer a dnes má bližšie k Moskve ako k Bruselu.“ Uvedené vyjadrenia redaktora Rada nepovažuje za komentatívne, keďže tieto nijako nemenili výpovednú hodnotu prezentovaných informácií, avšak z komplexného hľadiska a vyznenia celého bloku spravodajských informácií už spolu s informáciami o približovaní sa k Rusku a odvysielaným záznamom nadobudli negatívnu konotáciu. Komplexne nejde teda o informácie, ktoré možno považovať len za oponentúru súčasnej politiky V. Orbána tak, ako na to poukazuje vo vzťahu k odvysielanému záznamu účastník konania, ale spolu s prejavovým názorom redaktora za kritiku vlády V. Orbána.

(...)

V súvislosti s pretraktovanou témou, avšak bez uvedenia zdroja ďalej redaktor prezentoval informácie, podľa ktorých maďarská opozícia zostavila zoznam politikov FIDESZU, ktorí môžu byť vďační G. Sorosovi (CEU, resp. nadácia G. Sorosa) a za čo. Redaktor následne uviedol príkladom aj konkrétnych členov a skutočnosti. Podľa názoru Rady menovaním konkrétnych osôb a skutočností redaktorom už tieto informácie nemali len všeobecnú faktickú hodnotu (informovať o zostavení zoznamu opozíciou), ale v kontexte prezentácie výhrad (nepochopenia) k postojom a prístupu zástupcov vládnej strany v problematike CEU opozíciou, resp. jej odporcami, vyznievali zjavne negatívne.

(...)

Z uvedeného je zrejmé, že v rámci posudzovaného bloku prehľadu tlače odzneli informácie, ktoré mali neutrálny charakter, avšak v prevažnej časti tie s kritickým kontextom vo vzťahu k postupom súčasnej vlády V. Orbána v tejto veci (spôsob prijatia novely zákona, snaha o znemožnenie CEU, zmena rétoriky vo vzťahu k Rusku, postoj k aktuálnej situácii a protestom). V rámci prehľadu tlače odzneli taktiež len krátke informácie a parafrázy vyjadrení V. Orbána (vyjadrenie v rádiu o nepochopení zastávania sa G. Sorosa inteligenciou; vyjadrenie o tom, že mnohých mierumilovných pravých kresťanov svrbí ruka kvôli protestom) a jedno vyjadrenie člena FIDESZU o prenasledovaní mladých v dôsledku rastúcich protestov. Z kontextu celého bloku spravodajských informácií tak podľa názoru Rady vyplýva, že vládna strana je v súvislosti s aktuálnou situáciou v Maďarsku (prijatie novely zákona, CEU, eskalujúce protesty)

pasívna, nemá záujem vysvetľovať, resp. reaguje neprimerane. Osobitne boli prezentované informácie o provládných médiách, ako o manipulátoroch videí o protestoch a realizátoroch osočovania v kampaniach. O týchto médiách je z hľadiska vyznenia informácií dôvodné uvažovať ako o napojených na súčasnú vládu, a teda konajúcich viac-menej v jej prospech.

(...)

Vo vzťahu k celkovému vyzneniu prezentovaných informácií dospela Rada k názoru, že prehľad tlače obsahoval síce relevantné informácie, avšak tieto účastník konania prezentoval v rovine kriticky, negatívne vyznievajúcich skutočností na úkor ich informačnej, vecnej hodnoty. Z čítania prehľadu tlače, tak ako už Rada uviedla, v konečnom dôsledku vyplynulo, že maďarská vláda je vo veci eskalujúcich protestov, CEU a celkovo zákona o vysokých školách pasívna, nemá záujem vysvetľovať, resp. reaguje neprimerane.

K celkovému vyzneniu odvysielaného obsahu sa vyjadril aj účastník konania, ktorý uviedol, cit.: „Z jednotlivých vyjadrení uvedených v prehľade tlače vyplynulo, že ani konzervatívna časť maďarskej spoločnosti, naklonená skôr Viktorovi Orbánovi, nesúhlasí s každým jeho krokom a v prípadoch CEU a NGO vidia nie celkom premyslené kroky maďarskej vlády. Samotný výpočet vybraných vyjadrení deklaruje, že zámerom vysielateľa bolo pokryť maďarskú spoločnosť jej reprezentantmi tak, aby bola zabezpečená všestrannosť informácií a názorová pluralita, pričom pozícia vysielateľa si zachováva pri podávaní informácií nestrannosť a objektívnosť. Nešlo o jednostranný výber z liberálnej časti maďarskej tlače, nakoľko jediným liberálnym zdrojom bol týždenník Magyar Narancs a to krátkym odkazom na jeho aktuálne vydanie.“

Rada poukazuje na skutočnosť, že nie je rozhodujúce, aké politické, prípadne ideologické zameranie majú vybrané prezentované médiá (periodiká), resp. k akej ideológii možno osoby prezentujúce svoje názory zaradiť. V danom prípade, ani nie je možné exaktne a preukázateľne konštatovať príslušnosť alebo sympatie ku tej, ktorej časti politického spektra (príklad Géza Jeszensky) alebo prúdu a podľa toho aj prípadné vyjadrenia subsumovať. Vybrané vyjadrenia boli síce rôznorodé, avšak recipientom problematiku za konkrétne obdobie nezrejmili vzhľadom na vyššie uvedené dostatočne vyvážené. V kontexte uvedeného Rada zdôrazňuje, že samotná skutočnosť, o prípadnom zaradení informácií len z jedného liberálneho zdroja do vysielania, vo všeobecnosti ešte nie je dôvodom na konštatovanie jednostrannosti.

(...)

Vzhľadom na možný zásah do práva verejnosti na poskytnutie objektívnych a nestranných informácií zo strany účastníka konania je potrebné posudzovať vždy aj ich povahu a intenzitu. S prihliadnutím na vyššie uvedené boli, podľa názoru Rady, prezentované informácie spôsobilé svojou povahou ohroziť práva a slobody iných, v danom prípade právo verejnosti na objektívne a nestranné informovanie a možnosť utvorenia si vlastného názoru na pretraktovanú tému. Prezentovaním informácií v kontexte celého prehľadu tlače vyznievajúcich jednostranne, bez ich náležitého vyváženía, mohol účastník konania znemožniť recipientovi vytvoriť si na problematiku týkajúcu sa aktuálnej situácie v Maďarsku objektívny názor.

(...)

Účastník konania sa ďalej vo svojom vyjadrení k predmetu správneho konania (strana 4 až 5) vyjadril aj k vysielaniu celej programovej služby Rádio Patria v súvislosti s oboznamovaním verejnosti o pretraktovanej problematike, a to v spojitosti s § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. Poukázal na vysielaný obsah v mesiaci apríl 2017, v ktorej sa venoval danej problematike a uviedol aj konkrétne materiály venované tejto téme v rámci programovej služby. V závere vyjadril svoj názor o tom, že, cit.: „V inkriminovanom období, v čase od 06.04.2017 do 22.04.2017 poskytovala programová služba Rádio

Patria poslucháčom dostatočné množstvo všestranných informácií súvisiacich s problematikou prípadu CEU a NGO v Maďarsku a v jej vysielaní bola v tejto veci zabezpečená potrebná názorová pluralita tak, ako to ukladá § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. (...). Z uvedeného vyplýva, že programová služba Rádia Patria urobila všetko pre to, aby poslucháči dostali ucelený, pestrý a mnohostranný obraz o problematike regulácie vysokých škôl a nevládných organizácií. Požiadavku nestrannosti napĺňala nielen programová služba ako taká, ale aj samotná relácia Hangadó. Rádio Patria je dlhodobo jedným z veľmi mála maďarských mediálnych priestorov, kde sa pravidelne stretávajú názorové a hodnotové prúdy a ich predstavitelia sa navzájom vypočujú.“

Rada v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že predmetom správneho konania nie je posúdenie celej programovej služby Rádio Patria za konkrétne obdobie, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z., ale konkrétny spravodajský blok čítania prehľadu tlače v rámci vysielania. Z tohto dôvodu sú tieto skutočnosti pre posúdenie tohto správneho konania irelevantné. Rovnako nie je pre toto správne konanie relevantné, či Rádio Patria je dlhodobo jedným z mála maďarských mediálnych priestorov, kde sa pravidelne stretávajú názorové a hodnotové prúdy a ich predstavitelia sa navzájom vypočujú.

(...)

Požiadavku objektivity a nestrannosti nemožno posudzovať analyticky a čisto schematicky, ale s ohľadom na posudzovaným blokom podávané informácie a ich celkové vyznenie. V posudzovanom prípade výber prehľadu týždennej tlače poskytoval pomerne komplexný prehľad a prioritne sumár informácií – zväčša pohľadov známych osobností k vnútropolitickým udalostiam v Maďarsku tak, ako ich predostreli vybrané mienkotvorné médiá, či oni sami na svojich verejných profiloch.

(...)

Ako vyplýva z vykonanej analýzy účastníkov konania ponechal priestor na prezentáciu viacerých kriticky vyznievajúcich vyjadrení týkajúcich sa okrem iných spôsobu prijatia novely zákona, snahy o znemožnenie CEU, zmeny rétoriky vlády vo vzťahu k Rusku, ako i postoja k aktuálnej situácii a protestom bez toho, aby tieto dostatočne v prehľade tlače vyvažoval. Týmto konaním účastník konania mohol narušiť možnosť utvorenia si vlastného názoru recipienta na prezentovanú problematiku. Osobitne je potrebné uviesť, ako naznačil aj účastník konania, že Rádio Patria by malo byť jedným z mála maďarských mediálnych priestorov, kde sa stretávajú názorové a hodnotové prúdy a ich predstavitelia sa navzájom vypočujú. Prezentovanie spravodajsky nevyváženého obsahu však v danom prípade spôsobilo, že odvysielaný blok prehľadu tlače nebol objektívny a nestranný. Vzhľadom na celkové vyznenie a význam poskytovaných informácií, ich obsah a formu dospela teda Rada k záveru, že zásah do slobody prejavu účastníka konania je opodstatnený, keďže recipient nemal možnosť vytvoriť si na základe týchto názorovo jednostranných argumentov o problematike prijatého zákona o vysokých školách v Maďarsku vlastný názor.“

* * *

Po zrušení predmetného rozhodnutia Rady súdom a po vrátení veci súdom na ďalšie konanie je Rada **viazaná právnym názorom Správneho súdu v Bratislave**, ktorý je obsiahnutý v zrušujúcom rozsudku sp. zn. BA-6S/49/2018 z 12. 3. 2024.

Ako už bolo uvedené vyššie, Správny súd v Bratislave v zrušujúcom rozsudku zastáva právny názor, že rozhodnutie Rady č. RL/44/2017 zo dňa 6. 12. 2017 vychádzalo z **nesprávneho právneho posúdenia otázky porušenia povinnosti účastníka konania podľa § 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu v súvislosti

s odvysielaním bloku *Čítanie prehľadu zahraničnej tlače* v rámci programu Hangadó (Zvuk-art) na rozhlasovej programovej službe Rádio Patria dňa 18. 4. 2017 v čase o cca 16:25 hod.

Správny súd v Bratislave v odôvodnení rozsudku sp. zn. BA-6S/49/2018 z 12. 3. 2024 okrem iného uviedol, cit.:

„67. Povinnosť vysielateľa zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov (a politicko-publicistických programov) predstavuje zákonom ustanovený zásah do jeho slobody prejavu garantovanej tak Dohovorom ako aj Ústavou SR. Z tohto dôvodu **je nutné povinnosti spojené s objektivitou a nestrannosťou spravodajských programov chápať reštriktívne a čo najviac šetriť slobodu prejavu vysielateľa** (a teda preferovať absenciu legitimacy zásahu) (porovnaj Škop, M., Waschková Císařová, L.: *Objektivita a vyváženosť v rozhlasovom a televíznom vysílení: nepochopený mýtus rovnosti všetkých hlasů*. Právnik, 2023, č. 5, s. 382).

68. Samotný pojem objektivity premietnutý do § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii v sebe zahŕňa hneď niekoľko aspektov, z ktorých za rozhodné treba považovať správnosť (či presnosť), t. j. že správa zodpovedá skutočnosti, transparentnosť, t. j. že žurnalista uvádza svoje informačné zdroje, a vecnosť, t. j. že žurnalista do správy nevkladá svoje vlastné hodnotenie (napr. rozsudok českého Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 3As/6/2010 zo dňa 26.05.2010), ako aj požiadavku, aby v zásade pravdivé informácie neboli prezentované v zavádzajúcom kontexte, účelovo vyberané a ani neboli založené na manipulácii s postojmi osôb, ktorých sa týkajú.

(...)

70. Z hľadiska uvedených východísk bolo potrebné posúdiť preskúmanú právnu vec majúci pritom na pamäti, že na základe záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky prezentovaných v jeho náleze č. k. II. ÚS 307/2014-45 zo dňa 18.12.2014 došlo k vývoju v správnej súdnej praxi v rozhodovaní v oblasti uplatňovania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii, v závislosti od vývoja spoločnosti a rozvoja mediálneho trhu (napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Asan/25/2020 zo dňa 16.12.2021 a sp. zn. 8Asan/27/2020 zo dňa 28.04.2021, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/30/2016 zo dňa 29.01.2018), a že v zmysle aktuálnej správnej súdnej praxe aj rozhodnutie právneho predchodcu žalovanej o uložení sankcie v podobe upozornenia na porušenie zákona je spôsobilým predmetom správneho súdneho prieskumu (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Asan/27/2020 zo dňa 28.04.2021, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/30/2016 zo dňa 29.01.2018).

(...)

73. Z napadnutého rozhodnutia správny súd zistil, že právny predchodca žalovanej popri stručnom zhrnutí priebehu správneho konania, v ktorom bolo toto rozhodnutie vydané, uviedol podklady pre vydanie tohto rozhodnutia ako aj prepis posudzovaného bloku a tiež právne posúdenie zisteného skutkového stavu, v rámci ktorého reagoval na námietky žalobcu. Právny predchodca žalovanej konštatoval, že v rámci posudzovaného bloku síce odznali informácie, ktoré mali neutrálny charakter, avšak prevažovali informácie s kritickým kontextom vo vzťahu k postupom vlády Viktora Orbána. Z kontextu celého posudzovaného bloku vyplynulo, že vládna strana (Viktora Orbána) bola v súvislosti s vtedajšou situáciou v Maďarsku pasívna, nemala záujem vysvetľovať, resp. že reagovala neprimerane. Právny predchodca žalovanej pripustil, že od vysielateľa nebolo možné vyžadovať, aby v programoch odznali za každých okolností aj pozitívne vyznievajúce argumenty, resp. reakcie dotknutých strán, zároveň ale uviedol, že ako nedostatočné bolo potrebné hodnotiť odvysielanie takých informácií, ktoré vyznievali v kontexte celých programov jednostranne a nevyvážene. Prehľad zahraničnej tlače síce obsahoval relevantné informácie, avšak žalobca tieto informácie prezentoval v rovine kriticky, negatívne vyznievajúcich skutočností na úkor ich informačnej, vecnej hodnoty. Vybrané vyjadrenia

jednotlivých osobností uvádzané v rámci posudzovaného bloku boli síce rôznorodé, avšak recipientom problematiku za konkrétne obdobie nezrejmili dostatočne vyvážené. Informácie prezentované v rámci posudzovaného bloku boli spôsobilé svojou povahou ohroziť práva a slobody iných, v danom prípade právo verejnosti na objektívne a nestranné informovanie a možnosť utvorenia si vlastného názoru na pertraktovanú tému. Prezentovaním informácií v kontexte celého prehľadu tlače vyznievajúcich jednostranne, bez ich náležitého vyváženia, mohol žalobca znemožniť recipientovi vytvoriť si na problematiku týkajúcu sa vtedajšej situácie v Maďarsku objektívny názor. Žalobca ponechal priestor na prezentáciu viacerých kriticky vyznievajúcich vyjadrení vo vzťahu k vláde Viktora Orbána bez toho, aby tieto dostatočne v prehľade tlače vyvažoval. Prezentovanie spravodajsky nevyváženého obsahu spôsobilo, že odvysielaný blok prehľadu tlače nebol objektívny a nestranný. Vzhľadom na celkové vyznenie a význam poskytovaných informácií, ich obsah a formu bol zásah do slobody prejavu účastníka konania opodstatnený, keďže recipient nemal možnosť utvoriť si na základe týchto názorovo jednostranných argumentov o problematike prijatého zákona o vysokých školách v Maďarsku vlastný názor.

(...)

77. Správny súd po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že z neho nijako nevyplýva, že by odvysielaním posudzovaného bloku došlo k porušeniu záujmov národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, verejnej bezpečnosti, nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci, v dôsledku čoho by bolo možné považovať zásah právneho predchodcu žalovanej, prostredníctvom vydaného rozhodnutia, za legitímny. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zároveň nie je zrejmé, akým spôsobom boli posudzovaným blokom zasiahnuté práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie a mravnosť tak, aby bolo potrebné zasiahnuť do výkonu práva na slobodu prejavu, šírenia informácií a práva verejnosti na informácie.

78. Právny predchodca žalovanej síce uviedol, že posudzovaný blok bol spôsobilý svojou povahou ohroziť práva a slobody iných, v danom prípade právo verejnosti na objektívne a nestranné informovanie a možnosť utvorenia si vlastného názoru na pertraktovanú tému, avšak opomenul, že samotné kritické a prípadne aj negatívne vyznenie spravodajského programu, ktorého predmetom je mediálne pokrytie vecí verejného záujmu, pri rešpektovaní predovšetkým postulátu správnosti (či presnosti), ako aj postulátov transparentnosti a vecnosti, za predpokladu, že v ňom v zásade pravdivé informácie neboli prezentované v zavádzajúcom kontexte, účelovo vybrané a ani neboli založené na manipulácii s postojmi osôb, ktorých sa týkajú, a pri prezentovaní rôznorodých vyjadrení, nemožno považovať za zásah do práva verejnosti na objektívne a nestranné informácie a možnosti utvorenia si vlastného názoru na pertraktovanú tému, ktorý by odôvodňoval limitáciu slobody prejavu médií.

(...)

80. Porušeniu aspektu vecnosti v posudzovanom bloku mali nasvedčovať právnym predchodcom žalovanej ako vyjadrenie s negatívnou konotáciou, kritické voči vláde Viktora Orbána identifikované slová redaktora: „Súhlasím s každým slovom Viktora Orbána, ktoré vtedy vyslovil. Škoda, že FIDESZ odvtedy zmenil smer a dnes má bližšie k Moskve ako k Bruselu.“ **Toto vyjadrenie redaktora však správny súd nepovažoval za také, ktoré by odôvodňovalo v okolnostiach preskúmvanej právnej veci zásah do slobody prejavu** žalobcu ako vysielateľa konštatovaním porušenia povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a uložením sankcie v podobe upozornenia na porušenie zákona.

81. Správny súd prvotne pripomína, že **nikdy nemožno posudzovať iba jednotlivý (z kontextu vytrhnutý) výrok alebo vetu**. Správny súd ďalej zdôrazňuje, že v posudzovanom bloku bolo uvádzané vyjadrenie Viktora Orbána z roku 2007, že Maďari otvorili dvere západu a Rusom ich zatvorili, ako

aj aktuálne vyjadrenie Gézu Jeszenszkého, podľa ktorého Orbánova politika privádzala krajinu do závislosti od Ruska, lebo Paks 2 mal byť stavaný z ruského úveru a s ruskou technológiou, mal fungovať so štiepnym materiálom z Ruska a o vyhoretý urán sa malo starať taktiež Rusko. V posudzovanom bloku bolo tiež uvedené vyjadrenie Gézu Jeszenszkého o narastajúcom ruskom priateľstve. Vyššie uvedené vyjadrenie redaktora teda v zásade reflektuje vyjadrenie Viktora Orbána z roku 2007 (pozitívny vzťah k západu) a aktuálne vyjadrenie Gézu Jeszenszkého (prejav narastajúceho ruského priateľstva).

82. Ako informácie prezentované v posudzovanom bloku vyznievajúce negatívne, resp. majúce negatívny význam, právny predchodca žalovanej identifikoval aj vyjadrenie o politikoch FIDESZ-u a vyjadrenie o provládných médiách. Žalobcovi však v nadväznosti na konštatovanie negatívneho vyznenia, resp. negatívneho významu týchto vyjadrení **nevytýkal porušenie takých podstatných aspektov objektivity ako správnosť (či presnosť), transparentnosť a vecnosť, ani to, že by išlo o nepravdivé informácie, či o pravdivé informácie prezentované v zavádzajúcom kontexte, účelovo vybrané alebo založené na manipulácii s postojmi osôb, ktorých sa týkajú.** Ak napriek tomu právny predchodca žalovanej aj s poukazom na vyjadrenie o politikoch FIDESZ-u a vyjadrenie o provládných médiách dospel k záveru, že žalobca porušil povinnosť zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov odvysielaním posudzovaného bloku, **jeho rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.**

83. Ku konštatovaniu (uvádzanému v rámci vyjadrenia o politikoch FIDESZ-u), že menovaním konkrétnych osôb a skutočností redaktorom už tieto informácie nemali len všeobecnú faktickú hodnotu, ale vyznievali zjavne negatívne (s. 16 napadnutého rozhodnutia), správny súd dodáva, že z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, ktorí z menovaných politikov FIDESZ-u boli členmi vlády v čase, ku ktorému sa vzťahuje posudzovaný blok, a či teda toto vyjadrenie (s prihliadnutím k oddeleniu moci výkonnej od moci zákonodarnej) možno vnímať ako vyjadrenie kritické vo vzťahu k postupom vtedajšej vlády Viktora Orbána. Vychádzajúc z obsahu posudzovaného bloku možno usudzovať „len“ pri Zsoltovi Némethovi, že bol, resp. mal byť štátnym tajomníkom ministerstva zahraničných vecí, a teda zrejme nie priamo členom vlády Viktora Orbána. **Z napadnutého rozhodnutia napokon nebolo zrejmé ani to, ako uvedenie konkrétnych osôb a skutočností narušilo objektivitu a nestrannosť posudzovaného bloku, keď právny predchodca žalovanej nijako nespochybnil správnosť (či presnosť) týchto informácií a ani iné aspekty objektivity, či nestrannosti. Právny predchodca žalovanej sa obmedzil iba na konštatovanie negatívneho vyznenia týchto informácií, čo však pre záver o porušení požiadavky zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov nepostačuje.**

84. K vyhodnoteniu vyjadrenia o provládných médiách zo strany právneho predchodcu žalovanej, a to osobitne k poznámke, že z hľadiska vyznenia informácií bolo dôvodné uvažovať o provládných médiách ako o napojených na súčasnú vládu (s. 17 napadnutého rozhodnutia), správny súd považuje za potrebné uviesť, že označenie určitých médií za názorovo a postojmi blízke vláde (t. j. za provládne médiá) neznamena aj konštatovanie ich napojenia na vládu. **Právny predchodca žalovanej ostatne ani bližšie nevysvetlil, na základe čoho by bolo možné o týchto médiách uvažovať ako o napojených na vládu. Nie je tiež zrejmé, prečo by informácia o mediálnom pokrytí určitých udalostí v médiách názorovo a postojmi blízkych vláde (t. j. provládných médiách) mala vyznievať kriticky vo vzťahu k vláde, v preskúmvanej právnej veci konkrétne vo vzťahu k vláde Viktora Orbána.**

(...)

88. Napokon aj už zmienený dokument Programové typy ako jeden z atribútov objektivnosti uvádza presnosť, ktorú podľa správneho súdu nemožno vnímať inak, ako požiadavku na súlad prezentovanej informácie s realitou. Správny súd preto nezostalo iné, ako konštatovať, že **otázku, či vysielateľ porušil povinnosť zabezpečiť objektivitu spravodajských programov, nebolo možné komplexne posúdiť, pokiaľ právny predchodca žalovanej celkom ignoroval to, či informácie prezentované v určitom konkrétnom spravodajskom programe boli pravdivé.** Správny súd si pritom uvedomuje, že od právneho predchodcu žalovanej nebolo možné spravodlivo požadovať, aby v rámci posudzovania

objektivity konkrétneho spravodajského programu overoval každú jednu informáciu, ktorá odznela v tomto programe. **Bolo ale možné požadovať, aby právny predchodca žalovanej pri posudzovaní objektivity konkrétneho spravodajského programu vzal do úvahy otázku pravdivosti prezentovaných informácií tam, kde išlo o informácie všeobecne známe alebo ľahko dohľadateľné.** Ľahkú dohľadateľnosť pritom možno predpokladať pri takom informačnom útvare, akým je prehľad tlače, resp. prehľad zahraničnej tlače. Právny predchodca žalovanej teda pochybil, ak sa tým, či boli informácie prezentované v posudzovanom bloku pravdivé, vôbec nezaoberal.

(...)

90. **V nadväznosti na vyjadrenie právneho predchodcu žalovanej v súvislosti s problematikou objektívnej reality, že ani samotný žalobca nemohol s istotou vylúčiť, že v danom čase neinformovali iné printové médiá, prípadne konkrétne osoby prostredníctvom svojich profilov na sociálnych sieťach verejnosť aj iným spôsobom, správny súd pripomína, že vo veciach správneho trestania je na orgáne príslušnom na prejednanie správneho deliktu, aby preukázal jeho spáchanie.** To v kontexte preskúmanej právnej veci znamená, že bolo na právnom predchodcovi žalovanej, aby preukázal, že žalobca odvysielaním posudzovaného bloku porušil povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov spôsobom uvedeným vo výroku napadnutého rozhodnutia, a nie na žalobcovi, aby preukázal, že túto povinnosť neporušil.

(...)

97. **S odkazom na vyššie uvedené dôvody, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, správny súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, pretože napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia otázky porušenia povinnosti žalobcu zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov odvysielaním posudzovaného bloku, a preto postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie.**“

* * *

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Správny súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. BA-6S/49/2018 z 12. 3. 2024 dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie Rady č. RL/44/2017 zo dňa 6. 12. 2017 vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia otázky porušenia povinnosti žalobcu zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Vzhľadom na viazanosť Rady rozhodnutím Správneho súdu v Bratislave a vzhľadom na **právny názor súdu vyslovený v zrušujúcom rozsudku** sp. zn. BA-6S/49/2018 z 12. 3. 2024, že rozhodnutie Rady č. RL/44/2017 zo dňa 6. 12. 2017 vychádzalo **z nesprávneho právneho posúdenia otázky porušenia povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b)** zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu v súvislosti s odvysielaním bloku *Čítanie prehľadu zahraničnej tlače* v rámci programu Hangadó (Zvuk-art) na rozhlasovej programovej službe Rádio Patria dňa 18. 4. 2017 v čase o cca 16:25 hod., je potrebné správne konanie č. 0101/P/2024 (predchádzajúce č. 1022/SKO/2017) **zastaviť** podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

* * *

ZÁVER:

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme Rade prijať uznesenie podľa pripraveného návrhu.